

4 november 2009

Om 6.30u. zijn we al op. Na het ontbijt vertrekken we om 7.30u. met de prauw weer richting Ilebo. Het is, naar de normen van hier, een frisse ochtend en dat voelt ook zo aan. Raar dat wij uit het koude noorden zo rap aan die warmere temperaturen wennen en het frisjes hebben als het wat minder warm is. In tegenstelling tot eergisteren varen we nu bijna drie uren over het traject Mapangu-Ilebo. We krijgen dus ruim de tijd om onderweg wat op te warmen -de zon geeft al vlug veel warmte- en om van de vaart door het woud te genieten. Ook nu ontwaren we de kapokboom. We varen er vlak onder en kunnen dus mooie foto's nemen van de grote pluizenbollenvruchten.

Nog voor we in het kleine haventje van Ilebo aangekomen zijn, nadert ons vliegtuig boven ons richting landingspiste. Het vliegtuig heeft alle nodige bagage uit Kinshasa meegebracht (hopen we). Mijn vermiste valies is alleszins meegekomen, onbeschadigd. Als onze persoonlijke bagage ingeladen is, vertrekken we na wat formaliteiten richting Tschumbe. Omdat het gisteren en eergisteren in de streek van Katako-Kombe zeer hard geregend heeft, 't is hier nu regenseizoen hé, is het te riskant om op de piste van Dinglele te landen en dus vliegen we op Tschumbe waar Pierre ons zal opwachten. De vlucht, we volgen de Sankuru en dan de Lubefu, verloopt prima eer we na een vlucht van bijna twee uur in Tschumbe landen. De brede, 1900 meter lange piste wordt door het bisdom Tschumbe onderhouden. Het bisdom heeft die piste aangelegd in 1964 onder impuls van Mme. Van Dooren (2° vrouw van Dr. Hemelrijcks). Kort nadat we geland zijn en het vliegtuig gelost is, komt Pierre ons ophalen. In het vliegtuig had Yves voorspeld dat Pierre ons zeker zou

voorstellen om eerst wat te eten en te drinken vooraleer naar Katako-Kombe te vertrekken. Alle bagage wordt in twee auto's geladen en na weer wat formaliteiten vertrekken we richting stad. De auto waarmee Pierre ons vervoert heeft niet al teveel goesting, valt stil, rijdt weer verder, met horten en stoten, valt nog eens stil, vertrekt weer... En zoals voorspeld: onderweg stelt Pierre voor om eerst nog wat te eten en te drinken. Hij zou mij ook graag de nieuwe cisterne laten zien van het ziekenhuis van Dikungu. Kort daarna komen we aan bij het huis van Pierre: de vroegere residentie van de wereldberoemde melaatsendokter Dr. Hemelrijcks. Dit huis is nu de zetel van de B.D.O.M. (Bureau des Œuvres Médicales) van het bisdom Tschumbe. Enkele blanken nemen er het middagmaal, één van hen is Barbara die we nog kennen van vorig jaar. Het is een hartelijk weerzien. Ze zit aan tafel met Engelstaligen, Amerikanen zo blijkt later. Het zijn Dustin de Amerikaanse piloot die hoofdzakelijk voor hulporganisaties vliegt, zijn ouders en zijn broer. Dustin werkt voor de Amerikaanse organisatie 'Wings o Hope'. Hij zal ons op 12 november van Dinglele naar Kananga vliegen. In afwachting van ons middagmaal drinken we een koele pint en slaan hier en daar een praatje. Na het middagmaal rijden we door de savanne naar het 12 kilometer verderaf gelegen Dikungu. De savanne, een wijds en golvend landschap, een afwisseling van hoge grassen, struiken en bospartijen. Her en der bloeien enkele *Eulophia cuculata*-planten. Het zijn elegante, wiebelende roze verschijningen tussen de hoge, gele grassen. Het ziekenhuis van Dikungu is het referentieziekenhuis (HCR) van de gezondheidszone Dikungu. De bekende lepra-arts Dr. Hemelrijcks heeft hier lange tijd gewerkt. Het is een tamelijk

groot ziekenhuis met aaneengesloten gebouwen. De uitrusting is niet formidabel en van de bovengrondse cisterne, waar Pierre zo enthousiast over deed, ben ik helemaal niet onder de indruk. Het is een heel lomp betonnen geval dat leeg minstens evenveel weegt als zijn mogelijke waterinhoud. Ook al is hij splinternieuw en moet hij nog wat afgewerkt worden, toch bemerk ik al enkele lekken. We rijden over een naar Congolese nomen goed berijdbare weg terug Tschumbe. Pierre toetert erop los als hij fietsers of voetgangers bemerkt of vermoedt. Voetgangers en fietsers zijn hier tweederangs weggebruikers die af en toe moeten springen voor hun veiligheid. Eén keer was het heel nipt. Pierre remde kort, stapte uit en gaf de jonge fietser, die hij bijna van de weg gereden had, een ferme uitbrander. Alleen... Pierre had eigenlijk zichzelf een uitbrander moeten geven en zichzelf verontschuldigen tegenover de fietser. Ja, ja, Congolezen kunnen nogal tekeer gaan tegen mekaar en hier heeft Pierre, die door iedereen gekend en gerespecteerd wordt, wel misbruik gemaakt van zijn positie. Een 'rode kaart'? Wat verder stoppen we om het mooie, uitgestrekte savannelandschap in ons op te nemen en te fotograferen. Er staan daar ook enkele *Eulophia cuculata* in bloei dus die worden ook gefotografeerd. Door het hoge gras passerende meisjes met bagage op hun hoofd bieden ook een mooi beeld.

Terug in Tschumbe, het Congolese 'haast je langzaam principe' indachtig, hebben we nog ruim de tijd om met Dustin af te spreken, om afscheid te nemen van Barbara, om met de vrouwen die bij het B.D.O.M. werken te palaveren en om op het terras met Pierre over koetjes en kalfjes te kletsen. Ondertussen worden de twee 4x4's geladen met al onze bagages en die van de personen die met ons mee naar Katako-Kombe zullen reizen. De ene auto zal de meeste

bagage vervoeren, de andere alle meereizende personen met hun persoonlijke bagage. Een van de medereizigers is een nonnetje dat in de operatiezaal van Katako-Kombe stage zal lopen tijdens de missie van 'Artsen Zonder Vakantie'.

Uiteindelijk vertrekken we om 17u. richting Katako-Kombe, dat is exact één uur eer het donker wordt. We hebben 110 kilometer voor de boeg en volgens Pierre, die onze auto bestuurt, zullen we vijf uur doen over die afstand. Tot het helemaal donker is, kunnen we volop genieten van de schoonheid van het wijds savannelandschap. Her en der zien we *Eulophia cuclulata* maar zelden staan er meer dan tien, zichtbare, bloeiende planten dicht bij mekaar. Omdat ze zo hoog boven het gras uitsteken zijn ze heel goed zichtbaar en uiteraard zijn de niet bloeiende planten vanuit de auto niet te zien. De savanne is zeer heuvelachtig met al of niet gegroepeerd staande struiken en bomen die verspreid in het landschap staan. Het lijkt wel een gigantisch uitgebreid Engels landschapspark. Hebben de Engelsen hier hun inspiratie vandaan? Net voor zonsondergang zet de zon de hemel in een felle rode gloed, werkelijk prachtig. Maar ook in het donker heeft de savanne haar charmes. De vele bliksems en het licht van de maan nemen de lichtgevende rol van de zon een beetje over. Krekels, of wat voor insecten dan ook, zingen luidkeels de glorie van zichzelf in alle denkbare toonaarden. In de schaarse moerassige gebieden in de savanne waar we door rijden, kwaken de kikkers zo hard dat horen en zien vergaat. Waar er plassen zijn, mini vijvers (!), springen ze, verleid door de lichten van de auto of bevreesd voor hun leven, ons voor de wielen. Wij hebben er het raden naar wat het vervolg van hun levenslot vanaf dan geweest is. Wat een passages! Drassigheid, onoverzichtelijke plassen, zingende of springende kikkers. En Pierre... die rijdt onverstoord verder, ziet de schoonheid niet echt

meisjes onderweg
in de savanne

meer. Hij rijdt met ons van x naar y door zijn eigen biotoop. Hij heeft de tijd gekend dat hier onder andere nog leeuwen rondliepen. Af en toe vliegt een vogel vlak voor onze wielen het donkere decor in en tamelijk grote vleermuizen scheren van achter en al over ons de auto voorbij om weer in het duistere, door de maan beschenen landschap te verdwijnen. Het gras, de struiken en de bomen zien er, in het donker beschenen door de koplampen van de auto, helemaal anders uit. De maan speelt haar rol en de vele

bliksems belichten regelmatig maar heel kort wat bij. Formidabel allemaal, mooi, heel interessant, boeiend zelfs.

Je moet weten dat we hier op een goede weg rijden. Ik bedoel als wat men vorig jaar omschreef als een goede weg. Ja, amaa! We zijn in het regenseizoen en dit jaar heeft het al ferm geregend. Die weg is dus erger dan een ruïne van een weg maar zeer afwisselend: hard zandig, zacht zanderig, vochtig en dus glad zanderig of plekken met ondiepe of onbepaalbaar diepe, kleine of grote, minder verse of heel verse waterplassen. Alleen op de hard zandige weggedeelten halen we aanvaardbare snelheden: 40 tot 60 kilometer per uur maar dat is heel uitzonderlijk. Op alle andere weggedeelten mogen we al content zijn als we de tien kilometer per uur kunnen halen. Het voelt aan als zonder kettingen door dertig centimeter halfharde sneeuwpan te rijden. Heel dikwijls bevindt het rijgedeelte van de weg voor het ene wiel zich veertig centimeter, of meer zelfs, hoger dan het andere rijgedeelte. Die ervaring is voor ons passagiers op zijn minst 'schuin' te noemen. Een door de erosie naar een zeker tien meter diepe kloof geëvolueerde weg loopt sterk hellend naar beneden. De grond is er een mengeling van zand en rode klei waarin we aan twee, drie kilometer per uur naar beneden ploeteren.

De andere auto, die de bagages vervoert -het is ook dezelfde auto waarmee we eerder van het vliegtuig naar het B.D.O.M. reden- heeft onderweg twee keer panne. Er blijkt iets verkeerd met de aanzuiging van de diesel waardoor soms lucht in plaats van diesel aangezogen wordt. Alsnog rijdt een auto niet op lucht alleen. De eerste panne raakt opgelost, denken we maar bij de tweede panne, juist voor een lange maar onoverzichtelijke bocht, er is hier gelukkig omzeggens geen verkeer, raakt die auto niet meer opgestart. Er wordt besloten hem te

trekken tot in Owele, het dichtstbijgelegen dorp. Onze auto zal de andere trekken met behulp van een lang stuk betonijzer. Het zand is echter sterker, weerstandiger dan het stuk betonijzer zodat een achttal trekpogingen mislukken. Pierre besluit de auto achter te laten. Vanuit Owele zal hij iemand sturen om hulp te bieden.

In Owele, dat gekend is voor zijn ananasteelt, grote ananassen van heel goede kwaliteit, kopen we een aantal van die gigantische lekkernijen. Dan rijden we verder. We vangen glimpen op van de bomen, struiken, gras en hutten in de dorpen. In enkele dorpen is er feest met tamtamgeroffel en gezang. Eén van die dorpen is volgens Yves het mooiste dorp ter wereld. Jammer dat het donker is. We zien alleen wat bleke silhouetten, foto's nemen gaat niet in deze omstandigheden.

Iets na 22u. zijn we in Katako-Kombe. Pierre had het dus heel juist voor toen hij voorspelde dat we vijf uur nodig zouden hebben om van

Tschumbe naar Katako-Kombe te rijden. Pierre is een goede chauffeur die het waarschijnlijk in de 'Camel trophy' heel goed zou doen. De nonnes verwelkomen ons heel hartelijk. We laden onze bagages uit en brengen die naar ons kamers. Er wacht ons nog een avondmaal en wat drinken: water, gekookt en gechloreerd en op kamertemperatuur. Ik pak in mijn kamer, dezelfde als vorig jaar, mijn valiezen uit en stapel alles op een soortement bibliotheekrek van wel 2,5 meter breed, in een oogwenk staat het boordvol. Dan zet ik alle vandaag genomen foto's op mijn memostick. Plots gaat het licht uit zodat ik dat werkje moet onderbreken. Voor ik ga slapen, schrijf ik bij het licht van een zaklampje nog mijn dagverslag neer in mijn dagboek.

De grote spin van naast de lavabo (zie 2008) is er niet deze keer. Als ik in bed lig hoor ik de vleermuis. Die is er dus wel nog om mij 's nachts gezelschap te houden.

ananas kopen in Owele